

Νίκος Κούρκουλος (1934-2007)

Ο Νίκος Κούρκουλος γεννήθηκε στις 5 Δεκεμβρίου του 1934 στην Αθήνα. Ήταν ο δευτερότοκος γιος ενός αγρότη με καταγωγή από την Κέρκυρα και μεγάλωσε στο Ζωγράφου. Ασυμβίβαστος, ανεξάρτητος και αγωνιστής αγάπησε τον αθλητισμό και στο γυμνάσιο έγινε ποδοσφαιριστής στην ομάδα της καρδιάς του, τον Παναθηναϊκό. Η μεγάλη στιγμή ήρθε λίγο αργότερα, όταν διαβάζοντας βιβλία για το θέατρο, πήρε ξαφνικά την απόφαση να γίνει ηθοποιός. Στην απόφαση αυτή έπαιξε σημαντικό ρόλο ο Μάνος Κατράκης, τον οποίον ο Κούρκουλος εκτιμούσε απεριόριστα και τον καθοδήγησε να δώσει εξετάσεις στην Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου, απ' όπου αποφοίτησε το 1958.

Το 1957 εμφανίζεται για πρώτη φορά στον κινηματογράφο, στην ταινία «Ο μπαρμπα-Γιάννης ο κανατάς», με συμπρωταγωνιστή τον Βασίλη Αυλωνίτη. Το 1958-59 πραγματοποιεί την πρώτη του θεατρική εμφάνιση, δίπλα στην Έλλη Λαμπέτη και τον Δημήτρη Χορν, στην «Κυρία με τις Καμέλιες» του Αλέξανδρου Δουμά.

Αίσθηση προκαλεί το 1960 με την ερμηνεία του στη «Μικρή μας πόλη». Οι μοναδικές ερμηνείες του και το αυθεντικό του ταλέντο δεν άργησαν να αναγνωρισθούν και τον ανέδειξαν σε έναν από τους σημαντικότερους πρωταγωνιστές του θεάτρου αλλά και του κινηματογράφου.

Στο θέατρο τον είδε ο Γιάννης Δαλιανίδης και τον πήρε για να παίξει σε ταινίες που παρήγαγε η Φίνος Φιλμ. Η ταινία «Κατήφορος» (1961), σε σκηνοθεσία του Γιάννη Δαλιανίδη, με τη Ζωή Λάσκαρη και τον Κώστα Βουτσά, έκανε μεγάλη αίσθηση στο κοινό και ήταν μεγάλη εμπορική επιτυχία. Ταινίες όπως αυτή, αλλά και «Κοινωνία ώρα μηδέν» (1966, όπου λέει και την γνωστή ατάκα «Όχι άλλο κάρβουνο!»), σε σκηνοθεσία του Ντίνου Δημόπουλου, «Λόλα» (1964), πάλι σε σκηνοθεσία του Ντίνου Δημόπουλου, «Το χρώμα βάφτηκε κόκκινο» (1965), σε σκηνοθεσία του Βασίλη Γεωργιάδη, τον καθιέρωσαν σαν το σκληρό, δίκαιο,

καλόκαρδο άνδρα, σε αυτούς τους χαρακτηρισμούς θα πρέπει να προσθέσουμε και το «γοητευτικός» που, δικαιωματικά, του ανήκει. Βραβεύτηκε δύο φορές στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, με βραβεία α' ανδρικού ρόλου, για την ερμηνεία του στους Αδίστακτους (1965) και τον Αστραπόγιαννο (1970).

Με ιδιαίτερα επιτυχία ερμήνευσε επίσης και πρωταγωνιστικούς ρόλους στο αρχαίο ελληνικό δράμα και σε μεγάλα κλασσικά, αλλά και σύγχρονα έργα του αμερικανικού-ευρωπαϊκού θεάτρου. Πρωταγωνίστησε σε έργα όπως στη «Μήδεια» (1959) και τον «Ορέστη» (1971) του Ευριπίδη, στον «Οιδίποδα Τύραννο» (1982) και στο «Φιλοκτήτη» (1994) του Σοφοκλή, στο αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου, που ήταν και η τελευταία του θεατρική εμφάνιση. Αποτέλεσε παράλληλα κεντρικό πρόσωπο σε έργα όπως «Η μικρή μας πόλη» (1960), «Η κληρονόμος» (1962), «Ιούλιος Καίσαρ» (1964), «Λούλου» (1965), «Πύργος» (1964), «Όπερα της πεντάρας» (1975) με την Μελίνα Μερκούρη, «Ο Γλάρος» (1976), «Επιστροφή» (1977), «Μόνο ζευγάρι» (1980), «Ανταπόκριση» (1983), «Ψηλά από τη γέφυρα» (1986), στη «Φωλιά του Κούκου» (1987) και σε πολλά άλλα. Αξιομνημόνευτος είναι και ο ρόλος του στο «Ποτέ την Κυριακή», σε ηλικία 32 ετών, το 1967 στις ΗΠΑ και με τίτλο «Ίλια ντάρλινγκ», σε σκηνοθεσία Ζιλ Ντασέν, στο πλάι της Μελίνας Μερκούρη. Για τον ρόλο του (στην ταινία τον έπαιξε ο Γιώργος Φούντας) ήταν υποψήφιος στα θεατρικά βραβεία Τόνι. Η παράσταση άφησε εποχή και έπαιξε 320 βράδια.

Έντονη θεατρική δραστηριότητα αναπτύσσει από το 1974, όταν ιδρύει το θέατρο «Κάππα», στη θέση ενός παλιού κινηματογράφου στην Κυψέλη, τον οποίο αγοράζει. Πολλά τα έργα που ανέβασε από το παγκόσμιο δραματολόγιο: «Ταμπούρα τη νύχτα», «Η όπερα της πεντάρας», «Γλάρος», «Επιστροφή», «Πρόσκληση στον πύργο», «Μονό ζευγάρι», «Ανταπόκριση», «Ψηλά απ' τη γέφυρα», «Στη φωλιά του Κούκου». Συνεργάστηκε με σημαντικούς σκηνοθέτες, όπως τον Ζυλ Ντασέν, τον Μίνω Βολανάκη, τον Διαγόρα Χρονόπουλο, αλλά σκηνοθέτησε κι ο ίδιος.

Διατέλεσε πρόεδρος για 5 χρόνια (1975-1980) της Ένωσης των θιασαρχών του ελληνικού θεάτρου.

Το 1982 παίζει στην Επίδαυρο τον ρόλο του Οιδίποδα Τυράννου. Είναι η πρώτη σκηνοθεσία του Μίνου Βολανάκη με το Εθνικό Θέατρο στην Επίδαυρο.

Το 1995 αναλαμβάνει την καλλιτεχνική διεύθυνση του Εθνικού Θεάτρου, το οποίο και ανέπτυξε σημαντικά. Αλλάζει τη μορφή του νομικού προσώπου από δημοσίου δικαίου σε ιδιωτικό. Με την έναρξη της διευθύνσεώς του το Εθνικό Θέατρο

αποκτά το Παιδικό Στέκι, που εγκαινιάζεται με το έργο του Μ. Περώ, «Ωραία Κοιμωμένη».

Στόχο ζωής αποτέλεσε η αναβάθμιση του ρόλου της Πρώτης Κρατικής Σκηνής στα πολιτιστικά δρώμενα του τόπου. Δημιούργησε επίσης την Διεθνή Σκηνή, τη Θερινή Ακαδημία Θεάτρου, ενώ παράλληλα αναβάθμισε τη Δραματική Σχολή του Εθνικού. Το Μάρτιο του 2006 υπέγραψε εκ μέρους της πολιτείας την οριστική σύμβαση για την ανάθεση του έργου «Αποκατάσταση και εξοπλισμός του κτιριακού συγκροτήματος του Εθνικού Θεάτρου», ένα από τα κυριότερα οράματα της καλλιτεχνικής του θητείας.

Το 1996 το Εθνικό περιοδεύει στις Η.Π.Α με το έργο Ηλέκτρα του Σοφοκλή. Την ίδια χρονιά ιδρύει τη γνωστή σε όλους μας Πειραματική Σκηνή, τον Άδειο Χώρο και το Εργαστήρι Ηθοποιών.

Οι μεγάλες περιοδείες συνεχίζονται και το 1997 με την ίδρυση του Θιάσου Περιοδειών Αρχαίου Δράματος και παρουσιάζονται τα έργα Μήδεια του Ευριπίδη και Ηλέκτρα του Σοφοκλή σε πολλές πόλεις του εξωτερικού. Από το 2000 αρχίζει η διοργάνωση των Θερινών Ακαδημιών Θεάτρου για ηθοποιούς. Η Πρώτη Θερινή Ακαδημία Θεάτρου λαμβάνει χώρα στο Μονοδένδρι της Ηπείρου. Το 2003 διοργανώνεται η μεγάλη έκθεση θεατρικών κοστούμιών του Εθνικού στην Εθνική Πινακοθήκη.

Ως Καλλιτεχνικός Διευθυντής του Εθνικού, δύο φορές σχεδίασε να πρωταγωνιστήσει σε παράσταση, την πρώτη στη διλογία του Γκαίτε «Φάουστ», σε σκηνοθεσία Γιάννη Κόκκου, παραγωγή που ακυρώθηκε, και τη δεύτερη για να παίξει τον Ριχάρδο Γ' του Σαίξπηρ, σε σκηνοθεσία Σλόμπονταν Ουνκόφσκι, που επίσης ακυρώθηκε, λόγω της εμφάνισης της ασθένειάς του, το 2002.

Όσον αφορά την διεύθυνσή του, έλεγε χαρακτηριστικά: «είναι μια καρέκλα υπηρέτη και όχι άρχοντα. Δεν είναι καρέκλα μόνο για να διατάζει, να δίνει εντολές, αλλά και για να βοηθάει τους γύρω να κάνουν τα όνειρά τους πραγματικότητα».

Παρά τις έντονες φημολογίες, ο Νίκος Κούρκουλος έκανε μόνο ένα γάμο στον οποίο παρέμεινε αφοσιωμένος για περισσότερα από είκοσι χρόνια. Μοναδική σύζυγος του υπήρξε η Μελίτα Κουτσογιάννη - Κούρκουλου, με την οποία δούλεψαν μαζί στο θέατρο - είναι βοηθός σκηνοθέτη - και δημιούργησαν το Θέατρο ΚΑΠΠΑ. Γνωρίστηκαν σε ένα πάρτι στις αρχές της δεκαετίας του '60. Εκείνη γόνος

μεγάλης και ισχυρής οικογένειας με επιχειρηματικές δραστηριότητες στην Αθήνα. Ο έρωτας ήρθε 2 χρόνια αργότερα, όταν η γοητευτική κοπέλα χτύπησε την πόρτα του στο καμαρίνι του θεάτρου ΡΕΞ, για να τον συγχαρεί για την ερμηνεία του στην παράσταση «Η γειτονιά των Αγγέλων», όπου έπαιζε με την Τζένη Καρέζη. Ο έρωτας ήταν κεραυνοβόλος. Ο Νίκος Κούρκουλος και η Μελίτα παντρεύτηκαν το 1966, την περίοδο που ξεκίνησε να γυρίζεται η ταινία «Το χρώμα βάφτηκε κόκκινο». Κουμπάρος ήταν ο ηθοποιός και συγγραφέας Νότης Περγιάλης.

Απέκτησαν δύο παιδιά, τον Άλκη Κούρκουλο (Αλκίνοος) ο οποίος ακολούθησε το δρόμο του πατέρα του και την Μελίτα Κούρκουλου - Κυριακοπούλου - ο μπαμπάς της επέμενε να πάρει το όνομα της γυναίκας που λάτρευε, Μελίτα - η οποία ασχολείται με τη διαφήμιση και τις δημόσιες σχέσεις. Γι' αυτές τις γυναίκες, τις γυναίκες της ζωής του, ο Νίκος Κούρκουλος τραγούδησε το 1984 με τον Γιάννη Πάριο ένα τραγούδι όμως το οποίο δεν κυκλοφόρησε ποτέ στο εμπόριο.

Σταθμός στη ζωή του Νίκου Κούρκουλου ήταν η γνωριμία του με τη Μαριάννα Λάτση (γεννήθηκε το 1963) το καλοκαίρι του 1986 κατά την διάρκεια παράστασης στο Αρχαίο Θέατρο της Επιδαύρου. Ο ίδιος σε συνέντευξή του το 1994, περιέγραψε με το ίδιο πάθος και το ίδιο καρδιοχτύπι την πρώτη στιγμή που αντίκρισε τον μεγάλο και τελευταίο έρωτα της ζωής του, λέγοντας: «Κάνω έτσι και παγώνω... Ξαφνικά βλέπω ένα πλάσμα να ανεβαίνει τις κερκίδες και αυτό ήταν».

Εκείνη την εποχή η Μαριάννα Λάτση ήταν παντρεμένη με τον δάσκαλο του σκι και πρώην Δήμαρχο Βουλιαγμένης Γρηγόρη Κασιδόκωστα με τον οποίο απέκτησε έναν γιο τον Πάρη (1983) το διαζύγιο τους βγήκε το 1987. Παράλληλα ο Νίκος Κούρκουλος ζητά αμέσως διαζύγιο από τη σύζυγο του Μελίτα. Διατήρησαν μια άψογη σχέση αγάπης και σεβασμού όλα τα μετέπειτα χρόνια.

Με τη Μαριάννα Λάτση δεν παντρεύτηκαν ποτέ παρά τα σενάρια για κρυφό γάμο που κυκλοφορούσαν κατά καιρούς. Ο πατέρας της άλλωστε Γιάννης Λάτσης ποτέ δεν «είδε με καλό μάτι» τη σχέση τους. Ο Νίκος Κούρκουλος είχε δηλώσει κατηγορηματικά στην αρχή της σχέσης τους ότι δεν επρόκειτο να γίνει ποτέ γάμος. Ενώ για τις ψυχρές προσωπικές σχέσεις του με τον «Καπετάν Γιάννη» τις αιτιολόγησε στη υπερβολική αδυναμία που έτρεφε για την μεγαλύτερη κόρη του. Με τη Μαριάννα απέκτησε άλλα δύο παιδιά, την Εριέτα (1994) και τον Φίλιππο (1998). Τα δύο παιδιά του έχουν τα επώνυμα και των δύο τους (Κούρκουλου - Λάτση).

Η τελευταία γυναίκα που «μπήκε» στη ζωή του Νίκου Κούρκουλου είναι η εγγονή του Αμαλία (2004. Καρπός του γάμου της κόρης του Μελίτας (2003 - Σπέτσες)) με τον επιχειρηματία Μενέλαο Κυριακόπουλο.

Το 2001 ο ηθοποιός διαγνώστηκε ότι έπασχε από καρκίνο στο ρινοφάρυγγα. Παρά τα προβλήματα υγείας, συνέχιζε να αγωνίζεται για το Εθνικό Θέατρο.

Η τελευταία δράση του ήταν, όταν συμφώνησε με τον Πέτερ Στάιν να σκηνοθετήσει την «Ηλέκτρα» του Σοφοκλή. Τις επόμενες ημέρες σχεδίαζε να ανακοινώσει και τη δημιουργία της Σχολής Σκηνοθεσίας του Εθνικού Θεάτρου.

Απεβίωσε στις 30 Ιανουαρίου 2007 σε ηλικία 73 ετών και κηδεύτηκε στις 31 Ιανουαρίου 2007, από το νεκροταφείο του Ζωγράφου, στη γειτονιά όπου μεγάλωσε.

Ταινίες

- * Ο μπαρμπα-Γιάννης ο κανατάς (1957) Χρόνης
- * Το τελευταίο ψέμα (1957)
- * Αμαρυλλίς, το κορίτσι της αγάπης (1959)
- * Μπουμπουλίνα (1959)
- * Ερωτικές ιστορίες (1959) Πέτρος
- * Καλημέρα Αθήνα (1960) Μίμης Αποστολόπουλος
- * Η κυρία δήμαρχος (1960) Δημήτρης Προκόπης
- * Το χαμίνι (1960)
- * 2000 ναύτες και ένα κορίτσι (1960) Ρένος
- * Μάνα μου, τον αγάπησα (1961)
- * Για σένα Τίνα, αγάπη μου (1961) Άρης
- * Ο κατήφορος (1961) Κώστας Πετράκης
- * Οργή (1962)
- * Το ταξίδι (1962) Στέφανος

- * Δίψα για ζωή (1963) Στέφανος
- * Αμφιβολίες (1964) Γιάννης
- * Ένας μεγάλος έρωτας (1964) Αλέξης Βαλσάμης
- * Το χρώμα βάφτηκε κόκκινο (1964) Οδυσσέας Χορμόβας
- * Λόλα (1964) Άρης
- * Συντρίμια της ζωής (1964)
- * Lady, Die (1964)
- * Αδίστακτοι (1965) Στάθης Κούγιας. Βραβείο Α΄ Ανδρικού ρόλου στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης
- * Επιτάφιος για εχθρούς και φίλους (1965) Τζίμι Μέρφι
- * Κατηγορώ τους ανθρώπους (1965) Φίλιππος Γιαννάς
- * Κοινωνία, ώρα μηδέν (1966) Άγγελος Μουρούζης
- * Κατάσκοποι στο Σαρωνικό (1968) (ως Nicholas Kirk) Νταν Χόλαντ
- * Roma come Chicago (1968) Ενρίκο
- * Γυμνοί στο δρόμο (1969).... Ανδρέας
- * Ορατότης μηδέν (1970).... Άγγελος Κρεούζης
- * Ο Αστραπόγιαννος (1970) Γιάννος Ζαχαρής / Αστραπόγιαννος. Βραβείο Α΄ Ανδρικού ρόλου στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης
- * Κατάχρηση εξουσίας (1971) Χαρίδημος Σιώντης
- * Με φόβον και με πάθος (1972) Νίκος Φαναριώτης
- * Ο εχθρός του λαού (1972) Σταύρος Βουτσινάς
- * Θέμα συνειδήσεως (1973) Γεραλής
- * Η δίκη των δικαστών (1974) Αθανάσιος Πολυζωίδης
- * Ένα γελαστό απόγευμα (1979) Δημήτρης Βενιέρης
- * Έξοδος κινδύνου (1980) Νίκος
- * Το φράγμα (1982)

Τηλεόραση

«Το 13ο Κιβώτιο» (1992)

Πηγές

theaterinfo.gr | pacific.jour.auth.gr | sansimera.gr | el.wikipedia.org